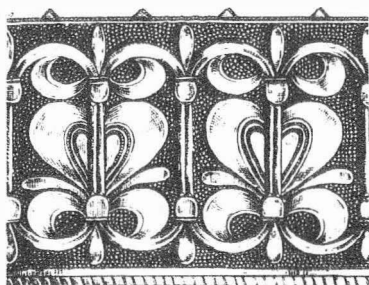

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1961

BRNO 1962

sich A. N. Rogáčev, einer der erfahrendsten Fachmänner.

Das Fundprotokoll erreichte fast 5000 laufende Nummern. Auch das Abfallmaterial der Steinindustrie und die Knochen der erlegten Tiere erreichten eine beträchtliche Menge. Die gesamte Kubatur der Kulturschichte wurde durchschwemmt. Von anderen Funden an Waffen aus Knochen und Mammutelfenbein, Ziergegenständen u.w. ist ein interessantes Köpfchen aus gebranntem Ton, mit einer Reihe von Ritzen auf dem Hälischen und ein vereinzelter Menschenzahn erwähnenswert.

Sondáže před jeskyní Pekárnou.

Bohuslav Klíma

Tab. 4 - 6.

Soustavný výzkum jeskyní v jižní části Moravského krasu pokračoval v roce 1961 výkopovými pracemi v prostoru mezi jeskyní Hadí a Pekárnou. Měly sledovat nálezový horizont, který byl zjištěn v západní části předpolí u Hadí jeskyně a který směřoval po skloněné a silně rozvětralé skalní vápencové ploše s typickými formami škrapů podél skalní stěny vzhůru k Pekárně. Pevný masiv vápenců zde provázela řada velkých balvanů, jejichž odstraňování vyžadovalo hodně námahy. Skrývaly však všude neporušené vrstvy.

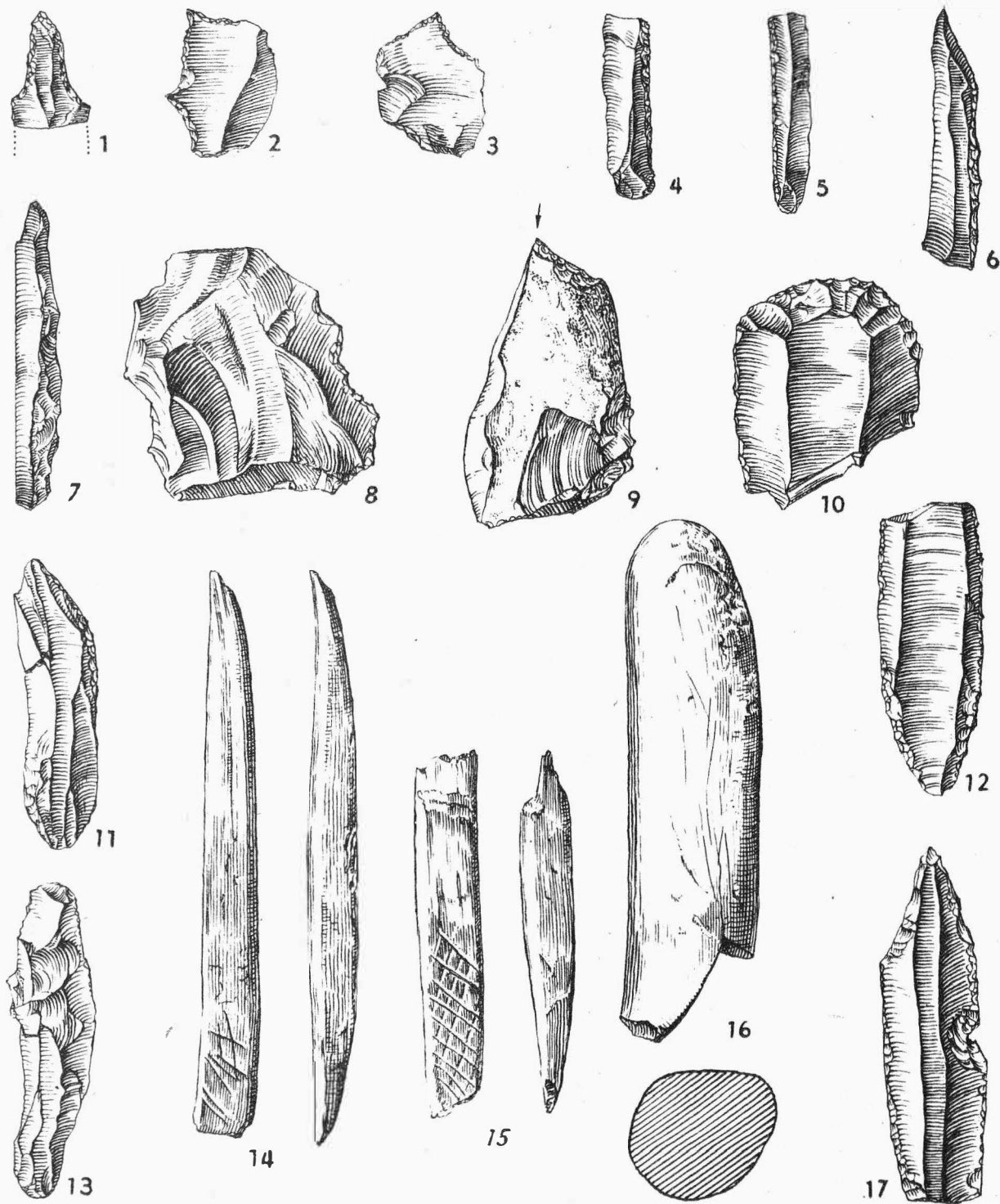
Při úpravě okraje dřívějšího výkopu před jeskyní Hadí jsme zachytili nejprve ještě hnízdo kamenných nástrojů /magdalénien/. Postup prací kolem stěny byl pak provázen častými nálezy, neboť paleolitické pazourkové a ojediněle i křemencové nástroje a zvířecí kosti /kůň a sob/ zde ležely pohromadě s typickými památkami mladších epoch, zvláště s drobnými střepy pravěkých nádob ve spodní části tmavé, hnědavě šedé povrchové vrstvy. Jen na některých místech, zvláště u skalní stěny, se zachovala v podloží temné vrstvy slabá poloha šedě okrové spraše. V její povrchové části a v pozvolném přechodu do nadložní vrstvy jsme zachytili památky magdalénienu v původním uložení. Uprostřed skalní stěny v této úrovni ležely i řezané větší části sobích parohů a hnízdo na místě tříštěných ústěpků z jednoho jádra hnědého radiolaritu. S postupem prací jsme získali další předměty kamenné industrie, dva malé kostěné hroty, další sobí parohy a pískovcové destičky, z nichž jedna je dobře vyhlazená a opatřená řadami rýh a jinými stopami po upotřebení.

Po dosažení okraje plošiny před jeskyní Pekárnou jsme v celé šíři její spodní části /26 metrů/ otevřeli příčnou sondu /o šířce 2 metry/, v jejímž západním úseku se v délce 5 metrů objevila porucha. Z této základní linie pak vyšly dva výkopy směrem ke vchodu do Pekárny: první těsně kolem skalní stěny ve východní části, doplněný ještě samostatnou, výše položenou sondou, a druhý, menší plošný odkryv uprostřed plošiny. Nálezy se opakovaly ve stejné situaci, bez zvláštní koncentrace a zpravidla všechny v jednom nálezovém horizontu. Jen v některých místech, kde v příčné sondě dosahovaly zvětřalin větší mocnosti, se profil poněkud členil. Pod povrchovou vrstvou drnoviny s kořeny smrků ležela hně-

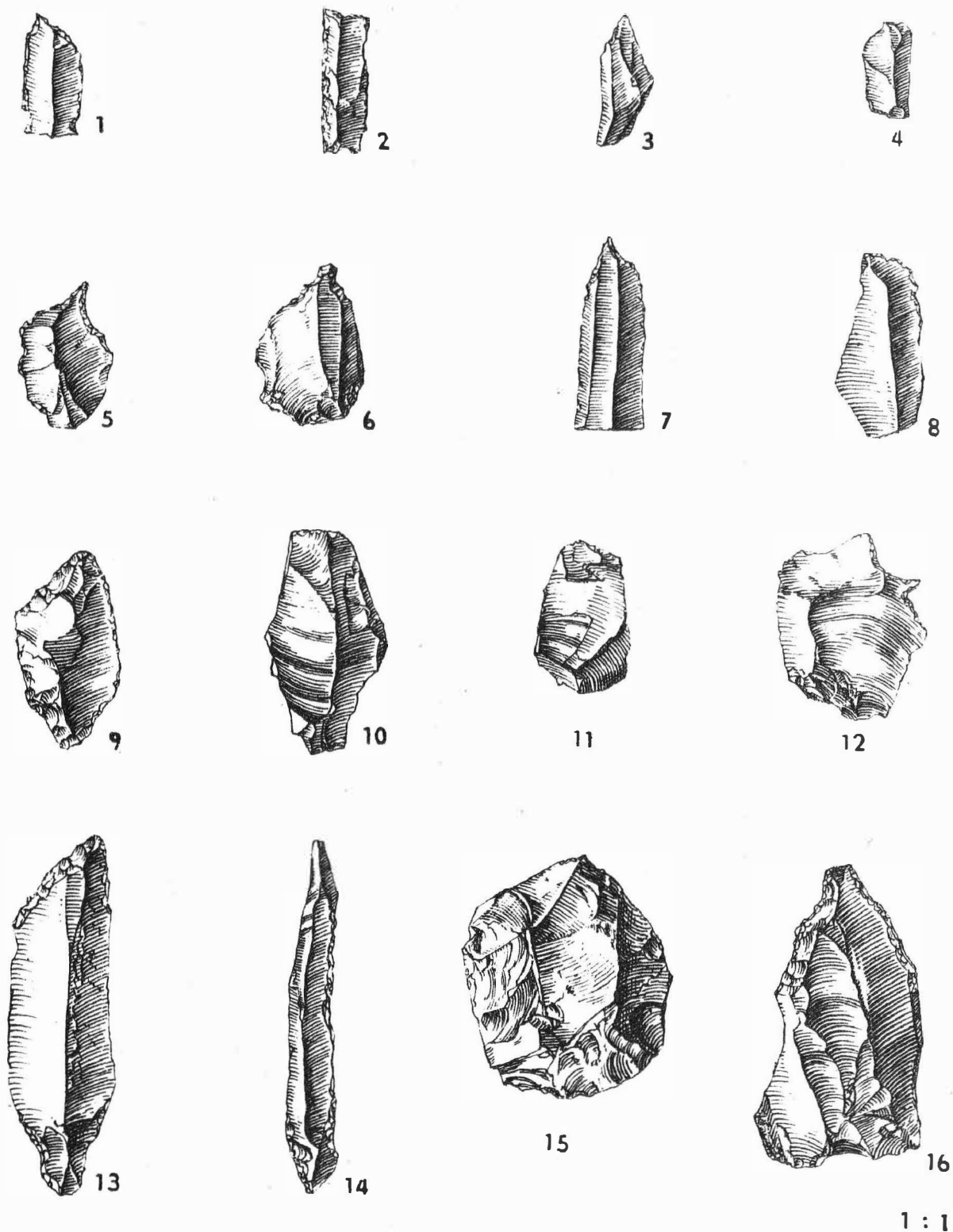
davě šedá půda, která ve své spodní části byla poněkud světlejší. Zatím co se střepy nádob soustřeďovaly ve svrchní, paleolitické artefakty se zlomky pleistocenní fauny a s ojedinělými uhliky byly rozptýleny ve spodní vrstvě. V podloží této polohy spočívala těžká jílovitá zemina okrově šedohnědé barvy, promísená hrubšími písky a drobným štěrčíkem. Při její hladině jsme našli rozpadlou mamutí stoličku. Předměty kamenné industrie byly i zde poměrně hojné. Ve východní části plošiny jich bylo méně, přibývaly směrem k západnímu okraji. Ve střední části příčné sondy a v plošném výkopu bylo soustředěno více zlomků mazanice a to i s otisky prutů a s vyhlazenými ploškami. Není vyloučeno, že představovaly zbytky rozrušeného objektu, podle většího množství keramiky snad eneolitického, ale byly natolik fragmentární a rozptýlené, že nepodávaly zřetelnější představu o takové možnosti. Kromě tohoto nejasného náznaku nebylo též pozorováno nic, co by nasvědčovalo nějakému trvalejšímu pobytu v některé pravěké periodě před jeskyní. Ostatní kultury/s keramikou volutovou, únětická, horákovská/ a stopy osídlení v období Velké Moravy a ve středověku jsou prokázány jen menším počtem zlomků keramiky. Výkopy ukázaly, že blíže ke vchodu do jeskyně budou nálezy a jiné doklady osídlení přibývat, ale že budou patrně zase jen rozptýlené, bez zvláštních nálezových okolností. Stratigrafické poznatky bude možno rovněž lépe sledovat až v mohutném valovitém tělese před vchodem do jeskyně, k jehož výzkumu budeme moci přistoupit v následujícím roce.

- - -

Sondagen vor der Höhle Pekárna. Die systematische Grabung der Höhlen im südlichen Teile des Mährischen Karstes wurde im Jahre 1961 mit Abdeckungsarbeiten längs der Felswand von der Höhle Hadí bis auf das Plateau der Pekárna fortgesetzt. Im unteren Teile dieses Plateaus öffneten wir dann in seiner Gesamtbreite eine Quersonde, zwei Schächte und eine kleinere Flächengrabung. Die zahlreichen Funde an paläolithischer Feuerstein- und Quarzitindustrie sowie fossilen Tierknochen lagen auf dem Grossteil der Fläche mit Scherben prähistorischer Gefässe in der braungrauen dunklen Oberflächenschichte zusammen. Nur bei der Felswand und an Stellen, wo die Sedimente eine grössere Mächtigkeit erreichten, war das Profil etwas gegliedert. Die Belege der paläolithischen Besiedlung konzentrierten sich nur auf die untere, hellere Lage. Im mittleren Teile des Plateaus kamen des öfteren Lehmewurfstücke mit Rutenabdrücken vor, vielleicht Überreste eines äneolithischen Objektes, wie eine grössere Scherbenmenge zeigte. Sie waren allerdings so zerstreut, dass sie keine deutlicherer Vorstellung über eine derartige Möglichkeit gaben. Die weiteren prähistorischen Kulturen /Voluten, Aunjeticer, Horákovver/ und Besiedlungsspuren aus der Zeit des Grossmährischen Reiches und dem Mittelalter waren bloss durch eine kleinere Anzahl von Keramikbruchstücken belegt. Genauer wird man die Beziehungen dieser Denkmäler sowie ihrer stratigraphischen Umstände verfolgen können, bis in dem mächtigen Wallkörper vor dem Höhleneingange die Grabung fortsetzen wird.

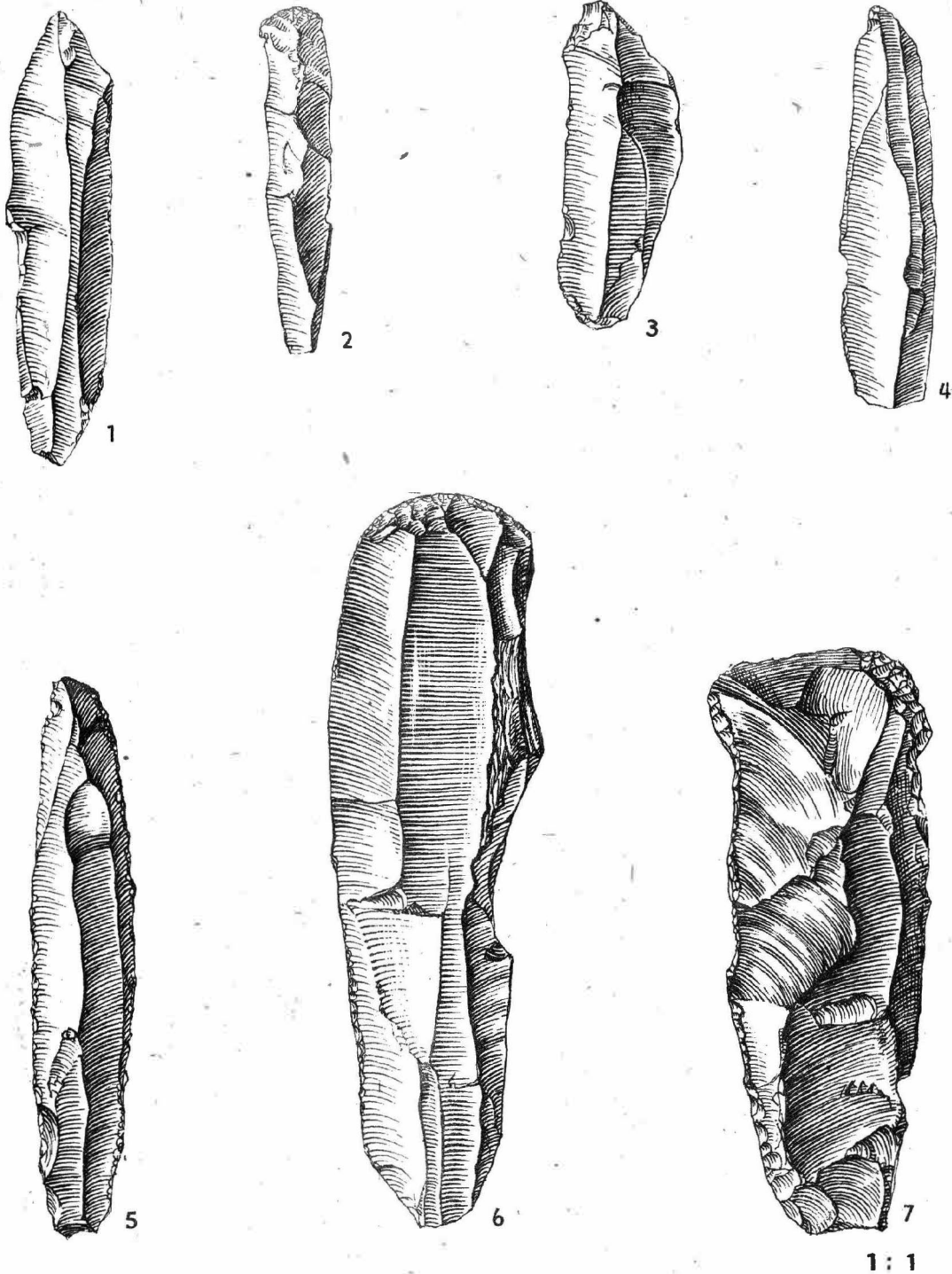

Tab. 4. Jeskyně /Höhle/ Pekárna u Brna. Výkop kolem stěny od jeskyně Hadí. Kamenné nástroje, valoun břidlice a dva hroty ze sobích parohů /magdalénien/. - Grabung längs der Felswand von der Schlangenhöhle. Steingeräte, Schiefersteingeröll und zwei Spitzen aus Rentiergeweih /Magdalénien/.

1 : 1

Tab. 5. Jeskyně /Höhle/ Pekárna u Brna. Výběr kamenných nástrojů z výkopu na plošině před jeskyní /magdalénien/. - Auswahl an Steinindustrie aus der Grabung auf dem Plateau vor der Höhle /Magdalénien/.

Tab. 6. Jeskyně /Höhle/ Pekárna u Brna. Výběr kamenných nástrojů z výkopu na plošině před jeskyní /magdalénien/. - Auswahl an Steinindustrie aus der Grabung auf dem Plateau vor der Höhle /Magdalénien/.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1961.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.

Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: prom.hist R. Tichý a E. Tichá.

Kresby: B. Ludíková.

Na titulní stránce: Rozvinutý ornament stříbrného gombíku z hrobu 11
od 7. kostela.

Vydáno jako rukopis - 350 kusů - neprodejné.